

ÜNİVERSİTELER ARASI SPOR KARŞILAŞMALARINA KATILAN ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL SERMAYE DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Yusuf Barsbuğa
Selçuk Üniversitesi
Araştırma Görevlisi
yusufbarsbuga@hotmail.com

Nazlı Deniz Yılmaz
Selçuk Üniversitesi
Araştırma Görevlisi
denizyilmaz@selcuk.edu.tr

Abdil Arı
Selçuk Üniversitesi
Araştırma Görevlisi
abdilari_07@hotmail.com

Sosyal sermaye, sosyolojik açıdan gerek toplumsal güven ve dayanışma unsurlarını ortaya çıkaran gerekse sosyal iletişim ağlarının güncellenmesini sağlayan bir unsur olarak değerlendirilebilir. Sosyal sermaye; Toplumsal boyutta farkındalık seviyesi yüksek bağlar kurarak, toplumdaki soyutlanma yada anti sosyal davranışları mikro seviyelere çekmekte etkili olmaktadır.

Bu çalışmanın amacı; Üniversite Sporları Federasyonu'nun 2017 yılı faaliyet programında yer alan ve 1-3/5/2017 tarihleri arasında Selçuk Üniversitesinde gerçekleştirilen, Koç Spor Fest Üniversiteler Arası Eskrim-Karate- Oryantiring Türkiye Şampiyonaları'na katılan öğrencilerin sosyal sermaye düzeylerini incelemek ve bazı değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemektir. Araştırma grubunu, belirtilen yarışmalara katılan 243 sporcu öğrenci oluşturmaktadır.

Tarama (survey) modeli esas alınarak yürütülen bu çalışmada; Onyx ve Bullen (2000) tarafından geliştirilen, Türkçe geçerlilik ve güvenilirliği Ardahan (2012) tarafından yapılan Sosyal Sermaye Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde ve hesaplanmış değerlerin bulunmasında SPSS 16.0 istatistik paket programı kullanılmıştır. Veriler yüzde, ortalama ve standart sapmalar verilerek özetlenmiştir. Veriler normal dağılım gösterdiğinden dolayı ikili küme karşılaştırmaları için bağımsız grup t testi, ikiden fazla küme

karşılaştırmaları için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Bu çalışma kapsamında ölçek güvenirlik katsayısı .77 olarak hesaplanmıştır. Araştırmada anlamlılık düzeyi 0.05 olarak alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Spor, Bireysel Sorumluluk, Üniversite Öğrencileri

A SCRUTINY ON THE SOCIAL CAPITAL LEVELS OF THE UNIVERSITY STUDENTS PARTICIPATING IN INTERCOLLEGIATE SPORTS COMPETITIONS WITHIN SPORTS ENVIRONMENT

Sociologically, social capital can be considered a factor that both reveals the social confidence and solidarity elements and ensures the update of the social communication networks. Social capital is effective in reducing isolation from the society or antisocial behaviors to micro levels by means of establishing social connections with high level of cognition.

The objective of this study is to examine the social capital levels of the students participating in the Koç Sports Fest Intercollegiate Fencing- Karate-Orienteering Turkey Championships that was available in the 2017 activity program of the University Sports Federation and that was held on 1-3/5/2017 at Seljuk University and to determine whether they differentiate according to some variables or not within sports environment. The research group is constituted by 243 sportspeople taking part in the mentioned competitions.

In this study conducted on the basis of the survey model, the Empathy in Sports Environment (SEM) Scale, which was developed by Onyx and Bullen (2000) and whose validity and reliability in Turkish was testified by Ardahan (2012), was used. 16.0 statistics package program was used in the evaluation of the data and in finding the calculated values. The data were summarized by providing the mean and standard deviations. As the data exhibited normal distribution, for the binary cluster comparisons, the independent group t test, and for the comparisons of multiple clusters, One Way Variance Analysis (ANOVA) were used. The scale reliability coefficient within the scope of this study was calculated as .77. The level of significance in the study was taken as 0.05.

Keywords: Sports, Individual Responsibility, University Students

Jel Code: Z2 Sport Economics, Z20 General

1. GİRİŞ

Putnam, sosyal sermayeyi “bireyler arası bağlantılar, sosyal ağlar ve onlardan doğan karşılık ve güvenilirlik ölçüleri” olarak tanımlamıştır (Putnam,1995:65-78). Coleman (1988) ise “ bir kişinin veya toplumun faaliyetleri uygulaması mümkün olmayan durumlarda dahi sosyal yapılandırma ile faaliyetlerin gerçekleşmesi kolaylaştırma ve sonuçlandırma” olarak tanımlamıştır (Coleman,1988:95-120). King ve Furrow (2004) sosyal sermayeyi ebeveynlerle, arkadaşlarla ve diğer yetişkinlerle olan sosyal etkileşim, onlara duyulan güven, ortak değer ve amaç paylaşımı olarak tanımlamışlardır (King ve Furrow,2004:703-713). Genel ifade ile sosyal sermaye “bireyin sosyal ağında olan faydalı kaynaklar” olarak ifade edilmektedir (Lin ve Erickson,2008). Sosyal sermayenin temel fikri, bireylerin karşılıklı yarar sağlamak için birbirleriyle etkileşime girip işbirliği yapmalarını sağlayan sosyal bağlantıların öneminin anlaşılmasıdır (Miracle,2013).

Genç bir kavram olan sosyal sermaye son yıllarda birçok multi-disipliner çalışmada incelenmiş, sosyal ve siyasal anlamda çeşitli çalışmalara konu olmuştur. Birçok araştırma göstermektedir ki, sosyal sermaye düzeyi yüksek toplumlar daha başarılı, daha güvenli, daha sağlıklı ve daha mutlu toplumlardır (Woolcok,1998:151-208). Bu toplumlar daha iyi yönetilen, iyi işler bulabilen, kamusal yarar gözetebilen ve kamu yararına olan projelerde liderlik vasfı alabilen, çözüm odaklı ve mevcut durumu en iyi şekilde değerlendirebilen bireyler yetiştirmektedir (Gökçe ve Uğuz,2009:323-352). Bu nedenle sosyal sermaye kavramı zaman içerisinde gelişmiş ve gittikçe artan bir etkiye sahip olmaya başlamıştır. Bazı toplumların ve örgütlerin başarısının ve başarısızlıklarının altında sosyal sermaye düzeylerinin yüksek veya düşük olması gösterilmektedir (Kapu,2008:259-288). Sosyal sermaye düzeyi geliştiği takdirde suç önlemede, güvenliğin sağlanmasında, eğitsel başarıda, ekonomik kalkınmada ve sosyal bütünlükte önemli katkıları bulunmaktadır (Altun,2011).

Toplumsal ilişkilerden, ekonomik politikalara, eğitim yönelimleri ve bireylerin anti sosyal davranışlarının belirlenmesine ve çözüm önerileri geliştirilmesine kadar birçok farklı alanda olumlu etkileri olan sosyal sermaye; toplumsal güven, katılım, inisiyatif alma, sivil toplum kuruluşlarının farkındalığı gibi, modern yaşamda birbirini besleyen birçok konuda pozitif yarar sağlamaktadır. Ayrıca bu kavramların, toplum bazlı değerlendirildiğinde refah

düzeyini doğrudan etkileyen ve insanları bireysel faydacılıktan uzaklaştıran, toplum odaklı gelişme ve büyümeyi destekleyen bir sürece de ivme katacağı muhtemel olarak değerlendirilebilir.

İnsanların sosyal yaşamda hedeflemiş oldukları projeleri ortaya çıkarabilmeleri için bir araya gelmeleri, konuşmaları, grup oluşturmaları ve amaç belirlemeleri bir zorunluluktur (Töremen,2002:556-573). Birey gelişimin her döneminde kazanımının önemli etkilere sahip olduğu belirtilen sosyal sermayenin yetişkinliğe geçiş döneminde de öneli rol oynaması kaçınılmazdır. Kimlik bilincinin oturduğu ve çevreye duyarlılığımızın arttığı bu dönemlerde sosyal sermaye açısından zengin bir geçiş sağlandığı takdirde benlik saygısı, memnuniyet algısı, iletişim kolaylığı ve akademik başarı gibi unsurların pozitif yönlü gelişiminin olduğu görülürken depresif olma hali, antisosyal davranışa ve zararlı alışkanlıklara yönelmede negatif yönlü etkileri görülmektedir. Bolman ve Deal (2003) okulları betimlerken etkilenme alanlarını dörde ayırmıştır. Bunlar, politik çerçeve, insan kaynağı çerçevesi, yapısal çerçeve ve simgesel çerçevedir(Bolman ve Deal,2003). Sosyal sermaye ile ilintili simgesel çerçeve okul liderlerinin önemsemesi gereken ve öğrenci boyutunda kazandırılması benimsenen “güven” ve örgütsel bağlılık” kavramlarını desteklemektedir. Üniversite öğrencileri ile yapılan bazı çalışmalarda özellikle üniversite ortamındaki ilişkilerin, öğretim üyelerinden algılanan özerklik desteğinin, okumakta olunan bölüm ve fakülteye yönelik algıların bireyin sahip olduğu psikososyal yeterliklerle ilişkili olduğu ortaya koyulmuştur (Özdikmenli-Demir,2010:1-10).

Spor ve spor organizasyonları başlı başına birey ve toplumları birbirlerine bağlayan bir unsurdur. Bireylerin yaşam biçimleri, meslekleri, eğitim ve gelir düzeyleri veya hangi toplumsal tabakada yer aldıkları fark etmeksizin bir amaç için bir araya getiren spor “öteki” kavramından en çok soyutlanmış olgulardandır. Nitekim multi-kültürel yapılar olan spor organizasyonları farklılığa hoşgörü, saygı ve bir yere aidiyet boyutlarında fark yaratmaktadır. Yerel bağlamda düşünüldüğüne bir takıma aidiyet hisseden ve isim/okul/takım bağlılığı ile müsabakaya hazırlanan ve katılan sporcunun sosyal sermaye düzeyinin incelenmesinden çıkacak sonuç temsil ettiği grubun ve organizasyonun birçok sosyal parametre ile ilişkilendirilip değerlendirilmesini sağlayacaktır.

2. METOD

Tarama (survey) modeli esas alınarak yürütülen bu çalışmada; Onyx ve Bullen (2000) tarafından geliştirilen, Türkçe geçerlilik ve güvenilirliği Ardahan

(2012) tarafından yapılan Sosyal Sermaye Ölçeği kullanılmıştır. İlgili anket 28 maddeden oluşmakta olup 9 alt ölçeği içermektedir. Bu alt ölçekler; Yerel Komiteye Katılım, STK Üyeliği (Sivil Toplumda Rol Alma), Sosyal Konularda İnisiyatif Alma, Güven İnsan (Sosyal Güven Duygusu), Komşuluk İlişkileri, Sosyal Temsilcilik, Başkılığa Tolerans, Bir Yere Aidiyet, Güven Çevre (Yerel Güvenlik Duygusu)'dur. Her alt ölçek değişik sayıda maddeden oluşmaktadır. Ayrıca Sosyal Sermaye Ölçeği ile veriler toplanırken, araştırmaya katılan bireylerin bazı kişisel bilgileri de toplanmıştır. Bunlar cinsiyet, yaş, branş, eğitim sınıfı ve gelir durumudur.

Araştırma grubunu; Üniversite Sporları Federasyonu'nun 2017 yılı faaliyet programında yer alan ve 1-3/5/2017 tarihleri arasında Selçuk Üniversitesinde gerçekleştirilen, Koç Spor Fest Üniversiteler Arası Eskrim- Karete- Oryantiring Türkiye Şampiyonaları'na katılan 110' u (%45,3) kadın ve 133' ü (%54,7) erkek olmak üzere toplam 243 öğrenci oluşturmaktadır. Ölçek formları araştırmacı tarafından gerekli açıklamalar yapılarak, formu cevaplamaya gönüllü katılımcılara dağıtılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde ve hesaplanmış değerlerin bulunmasında SPSS 16.0 istatistik paket program kullanılmıştır. Veriler ortalama ve standart sapmalar verilerek özetlenmiştir. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediği Basıklık ve Çarpıklık (Kurtosis - Skewness) Kat sayıları aralığı ile kontrol edilmiş, söz konusu aralığın +2.0 ve -2.0 değerlerini aşmadığından, verilerin normal dağıldığı tespit edilmiştir.(George ve Mallery 2010). Veriler normal dağılım gösterdiğinden dolayı ikili küme karşılaştırmaları için bağımsız grup t testi, , ikiden fazla küme karşılaştırmaları için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Bu çalışma kapsamında ölçek güvenirlik katsayısı .77 olarak hesaplanmıştır. Araştırmada anlamlılık düzeyi 0.05 olarak alınmıştır.

3. BULGULAR

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğrencilere Ait Kişisel Bilgilerin Dağılımı

Değişkenler	f	%	
Cinsiyet	Kadın	110	45,3
	Erkek	133	54,7
	Toplam	243	100,0
Yaş	20 Yaş ve Altı	118	48,6
	21 Yaş ve Üzeri	125	51,4
	Toplam	243	100,0
Eğitim Sınıfı	Hazırlık Sınıfı	13	5,3
	1. Sınıf	75	30,9
	2. Sınıf	65	26,7

	3. Sınıf	57	23,5
	4. Sınıf	33	13,6
	Toplam	243	100,0
Sporcu Lisans Süresi	1-3 Yıl Arası	83	34,2
	4-6 Yıl Arası	47	19,3
	7-9 Yıl Arası	45	18,5
	10 Yıl ve Üzeri	68	28,0
	Toplam	243	100,0
Gelir Seviyesi	0-500 TL Arası	62	25,5
	501-1000 TL Arası	69	28,4
	1001-1500 TL Arası	74	30,5
	1501 TL ve Üzeri	38	15,6
	Toplam	243	100,0
Branş	Eskrim	93	38,3
	Oryantiring	73	30,0
	Karate	77	31,7
	Toplam	243	100,0

Tablo 2. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyet Değişkenine Göre Öğrenci Sosyal Sermaye Ölçeği Puan Ortalamaları t Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	X	Ss	Sd	t	P
Yerel Komiteye Katılım	Kadın	110	2,603	0,737	241	1,592	0,117
	Erkek	133	2,443	0,828			
STK Üyeliği (Sivil Toplumda Rol Alma)	Kadın	110	2,804	1,013	241	0,893	0,373
	Erkek	133	2,921	1,011			
Sosyal Konularda İnisiyatif Alma	Kadın	110	3,106	0,668	241	0,020	0,984
	Erkek	133	3,107	0,678			
Güven İnsan (Sosyal Güven Duygusu)	Kadın	110	2,457	0,827	241	0,458	0,647
	Erkek	133	2,503	0,723			
Komşuluk İlişkileri	Kadın	110	2,834	0,691	241	0,211	0,835
	Erkek	133	2,854	0,754			
Sosyal Temsilcilik	Kadın	110	3,068	0,776	241	0,265	0,792
	Erkek	133	3,094	0,738			
Başkalığa Tolerans	Kadın	110	3,250	0,709	241	1,664	0,103
	Erkek	133	3,082	0,857			
Bir Yere Aidiyet	Kadın	110	3,106	0,620	241	0,536	0,597
	Erkek	133	3,060	0,714			
Güven Çevre (Yerel Güvenlik Duygusu)	Kadın	110	2,740	0,910	241	2,160	0,034*
	Erkek	133	2,941	0,822			

Tablo 2. İncelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre incelenmesi sonucu Güven Çevre (Yerel Güvenlik Duygusu) alt boyutunda [$t_{(241)}=2,160$; $P>0,034$] erkek katılımcıların lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gözlemlenirken, diğer alt boyutlarda kadın ve erkek katılımcılar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gözlemlenmemiştir.

Tablo 3. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Yaş Değişkenine Göre Öğrenci Sosyal Sermaye Ölçeği Puan Ortalamaları t Testi Sonuçları

	Yaş	N	X	Ss	Sd	t	P
Yerel Komiteye Katılım	20 Yaş ve A.	118	2,579	0,803	241	1,219	0,225
	21 Yaş ve Ü.	125	2,456	0,777			
STK Üyeliği (Sivil Toplumda Rol Alma)	20 Yaş ve A.	118	2,970	0,943	241	1,537	0,127
	21 Yaş ve Ü.	125	2,772	1,067			
Sosyal Konularda İnişiyatif Alma	20 Yaş ve A.	118	3,197	0,568	241	2,073	0,041*
	21 Yaş ve Ü.	125	3,021	0,749			
Güven İnsan (Sosyal Güven Duygusu)	20 Yaş ve A.	118	2,525	0,752	241	0,837	0,404
	21 Yaş ve Ü.	125	2,442	0,788			
Komşuluk İlişkileri	20 Yaş ve A.	118	2,859	0,733	241	0,293	0,770
	21 Yaş ve Ü.	125	2,832	0,720			
Sosyal Temsilcilik	20 Yaş ve A.	118	3,012	0,717	241	1,403	0,163
	21 Yaş ve Ü.	125	3,148	0,785			
Başkalığa Tolerans	20 Yaş ve A.	118	3,165	0,751	241	0,130	0,897
	21 Yaş ve Ü.	125	3,152	0,840			
Bir Yere Aidiyet	20 Yaş ve A.	118	3,101	0,657	241	0,468	0,641
	21 Yaş ve Ü.	125	3,061	0,688			
Güven Çevre (Yerel Güvenlik Duygusu)	20 Yaş ve A.	118	2,817	0,843	241	0,953	0,342
	21 Yaş ve Ü.	125	2,924	0,893			

* $P<0.05$

Tablo 3. İncelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre incelenmesi sonucu Sosyal Konularda İnişiyatif Alma alt boyutunda [$t_{(241)}=2,073$; $P>0,041$] 20 Yaş ve Altı yaşa sahip katılımcılar ve 21 Yaş ve Üzeri yaşa sahip katılımcılar arasında 20 Yaş ve Altı yaşa sahip katılımcıların lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gözlemlenirken, diğer alt boyutlarda katılımcılar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gözlemlenmemiştir.

Tablo 4. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Eğitim Sınıfı Değişkenine Göre Öğrenci Bireysel Sorumluluk Ölçeği Puan Ortalamaları ANOVA Testi Sonuçları

		Eğitim Sınıfı	N	X	Ss	Sd	F	P
Yerel Komiteye Katılım		Hazırlık	13	2,230	0,901			
		1. Sınıf	75	2,413	0,822	4	1,179	0,320
		2. Sınıf	65	2,587	0,751	238		
		3. Sınıf	57	2,631	0,763	242		
		4. Sınıf	33	2,521	0,790			
	Hazırlık	13	2,516	1,003				
STK Üyeliği (Sivil Toplumda Rol Alma)		1. Sınıf	75	2,615	0,895	4	1,390	0,238
		2. Sınıf	65	2,946	1,037	238		
		3. Sınıf	57	2,707	1,150	242		
		4. Sınıf	33	2,842	0,931			
		Hazırlık	13	3,151	0,862			
Sosyal Konularda İnişiyatif Alma		1. Sınıf	75	2,868	0,614	4	1,879	0,115
		2. Sınıf	65	2,743	0,676	238		
		3. Sınıf	57	3,026	0,636	242		
		4. Sınıf	33	3,235	0,735			
		Hazırlık	13	3,140	0,755			
Güven (Sosyal Duygusu)	İnsan Güven	1. Sınıf	75	3,121	0,737	4	0,138	0,968
		2. Sınıf	65	3,107	0,833	238		
		3. Sınıf	57	2,384	0,781	242		
		4. Sınıf	33	2,515	0,741			
			Hazırlık	13	2,497	0,730		
Komşuluk İlişkileri		1. Sınıf	75	2,479	0,644	4	0,928	0,448
		2. Sınıf	65	2,424	0,796	238		
		3. Sınıf	57	2,482	0,713	242		
		4. Sınıf	33	2,600	0,775			
		Hazırlık	13	2,762	0,830			
Sosyal Temsilcilik		1. Sınıf	75	2,926	0,735	4	1,712	0,148
		2. Sınıf	65	2,908	0,809	238		
		3. Sınıf	57	2,860	0,744	242		
		4. Sınıf	33	2,845	0,633			
		Hazırlık	13	2,692	1,080			
Başkalığa Tolerans		1. Sınıf	75	2,986	0,846	4	0,675	0,610
		2. Sınıf	65	3,200	0,748	238		
		3. Sınıf	57	3,114	0,755	242		
		4. Sınıf	33	3,166	0,731			
		Hazırlık	13	3,082	0,550	4		
Bir Yere Aidiyet		1. Sınıf	75	3,000	0,772	238	1,584	0,179

	2. Sınıf	65	3,100	0,653	242		
	3. Sınıf	57	3,146	0,600			
	4. Sınıf	33	3,298	0,591			
	Hazırlık	13	3,136	0,947			
Güven Çevre (Yerel Güvenlik Duygusu)	1. Sınıf	75	3,158	0,935	4		
	2. Sınıf	65	3,102	0,880	238	1,624	0,169
	3. Sınıf	57	2,937	0,762	242		
	4. Sınıf	33	3,174	0,798			

Tablo 4. İncelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin Eğitim Sınıfı değişkenine göre incelenmesi sonucu Sosyal Sermaye Ölçeği Puan Ortalamalarına göre Eğitim Sınıfı değişkenine göre Hazırlık, 1. sınıf, 2. sınıf, 3. sınıf ve 4 . sınıf düzeyine sahip katılımcılar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gözlemlenmemiştir.

Tablo 5. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sporcu Lisans Süresi Değişkenine Göre Sosyal Sermaye Ölçeği Puan Ortalamaları ANOVA Testi Sonuçları

	Sporcu Süresi	Lisans	N	X	Ss	Sd	F	P
Yerel Komiteye Katılım	1-3 Yıl Arası		83	2,426	0,831			
	4-6 Yıl Arası		47	2,425	0,743	3		
	7-9 Yıl Arası		45	2,568	0,840	239	1,310	0,272
	10 Yıl ve Üzeri		68	2,652	0,731	242		
STK Üyeliği (Sivil Toplumda Alma)	1-3 Yıl Arası		83	2,692	1,064			
	4-6 Yıl Arası		47	2,936	1,066	3		
	7-9 Yıl Arası		45	2,944	0,936	239	1,296	0,277
	10 Yıl ve Üzeri		68	2,985	0,946	242		
Sosyal Konularda İnişiyatif Alma	1-3 Yıl Arası		83	3,088	0,672			
	4-6 Yıl Arası		47	3,042	0,697	3		
	7-9 Yıl Arası		45	3,148	0,661	239	0,299	0,826
	10 Yıl ve Üzeri		68	3,147	0,672	242		
Güven (Sosyal Duygusu)	1-3 Yıl Arası	İnsan Güven	83	2,469	0,739			
	4-6 Yıl Arası		47	2,496	0,792	3		
	7-9 Yıl Arası		45	2,600	0,812	239	0,549	0,649
	10 Yıl ve Üzeri		68	2,411	0,772	242		
Komşuluk İlişkileri	1-3 Yıl Arası		83	2,828	0,645			
	4-6 Yıl Arası		47	2,902	0,823	3		
	7-9 Yıl Arası		45	2,937	0,745	239	0,631	0,596
	10 Yıl ve Üzeri		68	2,767	0,738	242		

Sosyal Temsilcilik	1-3 Yıl Arası	83	3,078	0,746	3 239 242	0,664	0,575
	4-6 Yıl Arası	47	2,957	0,713			
	7-9 Yıl Arası	45	3,166	0,738			
	10 Yıl ve Üzeri	68	3,117	0,806			
Başkalığa Tolerans	1-3 Yıl Arası	83	3,138	0,827	3 239 242	0,490	0,690
	4-6 Yıl Arası	47	3,063	0,838			
	7-9 Yıl Arası	45	3,166	0,846			
	10 Yıl ve Üzeri	68	3,242	0,699			
Bir Yere Aidiyet	1-3 Yıl Arası	83	2,992	0,666	3 239 242	2,038	0,109
	4-6 Yıl Arası	47	2,985	0,677			
	7-9 Yıl Arası	45	3,259	0,670			
	10 Yıl ve Üzeri	68	3,137	0,662			
Güven Çevre (Yerel Güvenlik Duygusu)	1-3 Yıl Arası	83	2,710	0,917	3 239 242	1,814	0,145
	4-6 Yıl Arası	47	2,883	0,760			
	7-9 Yıl Arası	45	2,911	1,024			
	10 Yıl ve Üzeri	68	3,036	0,744			

Tablo 5. İncelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin Sporcu Lisans Süresi değişkenine göre incelenmesi sonucu Sosyal Sermaye Ölçeği Puan Ortalamalarına göre lisans süresi 1-3 Yıl Arası, 4-6 Yıl Arası, 7-9 Yıl Arası ve 10 Yıl ve Üzeri olan sporcu katılımcılar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gözlemlenmemiştir.

Tablo 6. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Gelir Seviyesi Değişkenine Göre Sosyal Sermaye Ölçeği Puan Ortalamaları ANOVA Testi Sonuçları

	Gelir Seviyesi	N	X	Ss	Sd	F	P
Yerel Komiteye Katılım	0-500 TL Arası	62	2,596	0,787	3 239 242	1,072	0,362
	501-1000 TL A.	69	2,588	0,760			
	1001-1500 TL A.	74	2,386	0,793			
	1501 TL ve Üzeri	38	2,505	0,844			
STK Üyeliği (Sivil Toplumda Rol Alma)	0-500 TL Arası	62	3,016	1,036	3 239 242	1,137	0,335
	501-1000 TL A.	69	2,905	0,959			
	1001-1500 TL A.	74	2,702	1,081			
	1501 TL ve Üzeri	38	2,881	0,911			
Sosyal Konularda İnişiyatif Alma	0-500 TL Arası	62	3,193	0,554	3 239 242	1,556	0,201
	501-1000 TL A.	69	2,966	0,644			
	1001-1500 TL A.	74	3,166	0,736			
	1501 TL ve Üzeri	38	3,105	0,747			

Güven İnsan (Sosyal Güven Duygusu)	0-500 TL Arası	62	2,543	0,891	3 239 242	0,517	0,671
	501-1000 TL A.	69	2,516	0,731			
	1001-1500 TL A.	74	2,391	0,743			
	1501 TL ve Üzeri	38	2,500	0,692			
Komşuluk İlişkileri	0-500 TL Arası	62	2,990	0,647	3 239 242	2,013	0,113
	501-1000 TL A.	69	2,904	0,659			
	1001-1500 TL A.	74	2,710	0,821			
	1501 TL ve Üzeri	38	2,763	0,733			
Sosyal Temsilcilik	0-500 TL Arası	62	3,104	0,741	3 239 242	0,466	0,706
	501-1000 TL A.	69	3,058	0,656			
	1001-1500 TL A.	74	3,027	0,843			
	1501 TL ve Üzeri	38	3,197	0,775			
Başkalığa Tolerans	0-500 TL Arası	62	3,233	0,823	3 239 242	0,280	0,840
	501-1000 TL A.	69	3,108	0,817			
	1001-1500 TL A.	74	3,148	0,788			
	1501 TL ve Üzeri	38	3,144	0,752			
Bir Yere Aidiyet	0-500 TL Arası	62	3,048	0,644	3 239 242	2,227	0,086
	501-1000 TL A.	69	3,130	0,613			
	1001-1500 TL A.	74	3,180	0,685			
	1501 TL ve Üzeri	38	2,850	0,758			
Güven Çevre (Yerel Güvenlik Duygusu)	0-500 TL Arası	62	3,016	0,877	3 239 242	1,624	0,184
	501-1000 TL A.	69	2,833	0,755			
	1001-1500 TL A.	74	2,723	1,010			
	1501 TL ve Üzeri	38	3,000	0,716			

Tablo 6. İncelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin Gelir Seviyesi değişkenine göre incelenmesi sonucu Sosyal Sermaye Ölçeği puan ortalamalarına göre gelir seviyesi 500 TL ve altı, 501-1000 TL arası, 1001-1500 TL arası ve 1501 TL ve üzeri olan katılımcılar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gözlemlenmemiştir.

Tablo 7. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Branş Değişkenine Göre Öğrenci Sosyal Sermaye Ölçeği Puan Ortalamaları ANOVA Testi Sonuçları

	Branş	N	X	Ss	Sd	F	P
Yerel Komiteye Katılım	Esrim	93	2,419	0,891	2	1,794	0,169
	Oryantiring	73	2,652	0,741	240		
	Karate	77	2,503	0,694	242		
STK Üyeliği (Sivil Toplumda Rol Alma)	Esrim	93	2,854	0,993	2	0,094	0,910
	Oryantiring	73	2,842	1,050	240		

	Karate	77	2,909	1,008	242		
Sosyal Konularda İnisiyatif Alma	Eskrim	93	3,096	0,682	2		
	Oryantiring	73	3,073	0,669	240	0,271	0,763
	Karate	77	3,151	0,670	242		
Güven İnsan (Sosyal Güven Duygusu)	Eskrim	93	2,397	0,707	2		
	Oryantiring	73	2,621	0,835	240	1,802	0,167
	Karate	77	2,454	0,772	242		
Komşuluk İlişkileri	Eskrim	93	2,735	0,761	2		
	Oryantiring	73	2,983	0,675	240	2,419	0,091
	Karate	77	2,846	0,713	242		
Sosyal Temsilcilik	Eskrim	93	3,086	0,735	2		
	Oryantiring	73	3,061	0,706	240	0,044	0,957
	Karate	77	3,097	0,827	242		
Başkalığa Tolerans	Eskrim	93	3,188	0,827	2		
	Oryantiring	73	3,027	0,837	240	1,532	0,218
	Karate	77	3,246	0,71	242		
Bir Yere Aidiyet	Eskrim	93	2,985	0,664	2		
	Oryantiring	73	3,100	0,697	240	1,769	0,173
	Karate	77	3,177	0,650	242		
Güven Çevre (Yerel Güvenlik Duygusu)	Eskrim	93	2,806	0,862	2		
	Oryantiring	73	2,897	0,877	240	0,456	0,635
	Karate	77	2,928	0,876	242		

Tablo 7. İncelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin Branş değişkenine göre incelenmesi sonucu Sosyal Sermaye Ölçeği puan ortalamalarına göre Eskrim, Oryantiring ve Karate branşına sahip sporcular arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

5. SONUÇ

Sosyal sermaye; toplumsal kimlik bilincinin farklı perspektiflerden nitelendirilerek, kişiyi bireysellikten kurtaran ve toplum odaklı yaşamasını destekleyen unsurlardan oluşan bir birikim olarak değerlendirilebilir. Dünyanın küreselleşme göstergeleri gün geçtikçe, gelişen teknolojinin de yardımıyla üst seviyelere ulaşırsa da çağın en büyük problemi insanlar arasında iletişimi ve hoşgörüyü destekleyen unsurların zayıflığı olarak gözlemlenmektedir. Hoşgörü ve iletişim yetilerinin en fazla geliştirildiği yerlerden biride eğitim faaliyetlerinin yürütüldüğü okul ve üniversitelerdir. Farklı kültür, görüş ve anlayışa sahip birçok kimsenin bir arada bulunduğu okul ve üniversiteler, gerek eğitim ve topluluk faaliyetleri gerekse sportif organizasyonlara olan katkıları ile aile eğitiminden sonra, kişinin sosyal birikimine en çok etki eden kurumların başında gelmektedir.

Çalışmada ele alınan örneklem gurubu da üniversiteler bünyesinde planlanan sportif organizasyonlara katılan sporcu öğrencilerdir. Üniversite Sporları Federasyonu'nun 2017 yılı faaliyet programında yer alan ve 1-3/5/2017 tarihleri arasında Selçuk Üniversitesinde gerçekleştirilen, Koç Spor Fest Üniversiteler Arası Eskrim-Karete- Oryantiring Türkiye Şampiyonaları'na katılan 110' u (%45,3) kadın ve 133' ü (%54,7) erkek olmak üzere toplam 243 sporcu öğrencinin, sosyal sermaye düzeylerinin değerlendirildiği bu çalışmada, öğrenciler arasında branş, gelir, lisans süresi ve eğitim sınıfı değişkenlerine göre sosyal sermaye düzeylerinde anlamlı farklılık tespit edilmezken, cinsiyet ve yaş değişkenine göre anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Cinsiyet değişkenine göre sosyal sermaye ölçeği alt boyutlarından yerel güvenlik alt boyutunda kadın sporcu öğrencilerin, erkeklere göre puan ortalamalarının anlamlı derecede düşük olduğu; yaş değişkenine göre ise sosyal sermaye ölçeği alt boyutlarından sosyal konularda inisiyatif alma alt boyutunda 20 yaş altı yaşa sahip katılımcıların lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Söz konusu farklılıkların yalnızca yerel güvenlik alt boyutunda, cinsiyet temelli hissedilmesinin temel nedenlerinden biride, toplumsal veya beşeri koşulların tam anlamıyla gelişmemiş olduğu kesimlerde, güvenlik problemlerinin erkeklere göre kadın katılımcılar tarafından daha yoğun hissedilmesi olarak gösterilebilir. Katılımcıların yaş değişkenine göre incelenmesi sonucu, sadece sosyal konularda inisiyatif alma alt boyutunda, 20 yaş altı yaşa sahip katılımcıların lehine tespit edilen farklılığın, katılımcı öğrencilerinin, üniversite öğrenimlerinin ilk yıllarında, gerek topluluk faaliyetleri gerekse sosyal faaliyet ve ilişkilerde istekli olmasından kaynaklanabilir. Çalışmada ele alınan sosyal sermaye kavramı, birçok etken tarafından desteklenerek ivmelenmektedir. Bu ivmelenmenin toplumsal anlamda en çok hissedildiği ortamlardan biride sportif faaliyetlerin gerçekleştiği ortamlardır. Üniversitelerde öğrencilerin sportif faaliyetlere katılımının desteklenmesi, uzun vadede sosyal sermaye seviyesi yüksek bir toplum kültürü oluşturmada önemli katkılar sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

Altun, N. (2011). Sosyal Sermayenin Çocuk Ve Genç Suçluluğuna Etkisi. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmış Doktora Tezi, Sakarya.

Ardahan, F. (2012) Adaption of “*Social Capital Scale*”: *Validity and reliability study* .International Jounal of Human Sciences Vol:9;2 : 773-789.

Bolman, L.G., and Deal, T. (2003). Reframing organizations: Artistry, choice, and leadership San Francisco: Jossey-Bass

Coleman, James (1988), “*Social Capital in the Creation of Human Capital*”, The American Journal of Sociology, Vol. 94: 95-120.

Gökçe, O. ve Uğuz, Hülya E. (2009). *Selçuk Üniversitesi Öğrencilerinin Sosyal Sermaye Profilleri Üzerine Bir Çalışma*. Selçuk Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi: 323-352.

Kapu, H. (2008). *Sosyal sermaye ve organizasyonların öngörü yeteneğini geliştirme gücü*. Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 22(1): 259-288.

King, P. E., and Furrow, J. L. (2004). *Religion as a resource for positive youth development: Religion, social capital, and moral outcomes*. Developmental Psychology, 40(5): 703-713.

Lin, N and Erickson BH (2008). *Social Capital: An International Research Program*. Oxford, UK: Oxford University Press.

Miracle, J.W. (2013). *Higher Education In The Creation Of Individual Social Capital: A Student Organization Ethnography*. University Of Pittsburgh School Of Education, published doctoral dissertation. ABD.

Onyx, J., and Bullen, P., 2000, *Measuring Social Capital in Five Communities*, Journal of Applied Behavioral Science, 36(1): 23-42.

Özdikmenli-Demir, G. (2010). *Üniversite Öğrencilerinde Kimlik Gelişimi: Kimlik Statülerinin Sosyal Sermaye ve Kimlik Sermayesi ile Olan İlişkisi*. C.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt: 34, Sayı: 2: 1-10

Putnam, R.D. (1995). “*Bowling Alone: America's Declining Social Capital*” Journal of Democracy, January: 65-78.

Töremen, F. (2002). *Okullarda sosyal sermaye: kavramsal bir çözümleme*. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi. Sayı:32: 556–573.

Woolcok, M. (1998). “*Social Capital and Economic Development: Toward a Theoretical Synthesis and Policy Framework*”. Theory and Society, 151-208.